

Roomalaiskirjeen selitys 12

Room. 5:12–21

Savonlinnan Tuomiokirkko, 23.1.2013

Jeesus Aadamin vastavoimana

Olemme siis käsittelemässä Paavalin kirjettä roomalaisille. Sen teemanahan on se, miten ihmisestä tulee vanhurskas eli Jumalalle kelpaava. Se tapahtuu uskomalla Jeesukseen. Usko ottaa vastaan Jeesuksessa olevan lunastuksen. Hän on ristinkuolemallaan ostanut ihmiset vapaiksi synnin, syyllisyyden ja Jumalan tuomion vankeudesta. Hänen verensä on kuin Jumalan asettama läpätunkematon kansi syntiemme ja Jumalan väliin. Siksi Jumala lukee uskon Jeesuksen ihmiselle vanhurskaudeksi, ts. hän ei ota huomioon ihmisen syntejä ja pitää häntä itselleen kelpaavana Jeesuksen tähden. Tästä seuraa rauha Jumalan kanssa.

Adam koko ihmiskunnan edustajana

Seuraavaksi Paavali alkaa selvittää lähemmin Jeesuksen merkitystä pelastuksellemme. Hän tekee sen tarkastelemalla ensin sitä, kuinka ihmiskunnasta on tullut syntinen ja Jumalasta erotettu. Tätä taustaa vasten hän myöhemmin pääsee selittämään, miten ainutlaatuinen merkitys Kristuksella on.

Yhden ainoan ihmisen teko toi maailmaan synnin ja synnin mukana kuoleman. Näin on kuolema saavuttanut kaikki ihmiset, koska kaikki ovat tehneet syntiä (Room 5:12)

Tuo yksi ainoa ihminen, jonka kautta synti tuli maailmaan, on esi-isämme Adam. Hän rikkoi tieteen tahtoen Jumalan hänelle antaman ainoan käskyn. Siksi hänen rikkomuksensa seurauksena oli myös kuolema, aivan niin kuin Jumala oli sanonutkin:

”Ja Herra Jumala käski ihmistä sanoen: ”Syö vapaasti kaikista muista paratiisin puista, mutta hyvän- ja pahantiedon puusta älä syö, sillä sinä päivänä, jona sinä siitä syöt, pitää sinun kuolemalla kuoleman.” (1. Moos. 2:16)

”Sinun pitää kuolemalla kuoleman.” Se on sanottu hyvin painokkaasti. Raamatussa ”kuolema” on käsite, jossa yhdistyvät sekä ruumiin kuolema että iankaikkinen kuolema, hengellinen kuolema. Ruumiillisesta kuolemasta tulee iankaikkinen kuolema jokaiselle ihmiselle, joka kuolee synneissään, vailla sovittajaa.

Kun Adam söi kielletyn hedelmän, kuoleman voima alkoi vaikuttaa hänen ruumissaan. Hitaasti se kasvoi täyteen mittaansa ja Adam kuoli.

Paavali sanoo, että ”kuolema on saavuttanut kaikki ihmiset, koska kaikki ovat tehneet syntiä.” Tämä tarkoittaa sitä, että Adamissa maailmaan tullut synti ja kuolema on tullut kaikkien hänen jälkeläistensä osaksi, osaksi ihmisluontoa.

Tuo perustelu, ”koska kaikki ovat tehneet syntiä” on ilmaistu suomenkielisissä käännöksissä aika epätarkasti. Paavalin kreikankielinen ilmaus sanoo, että kaikki ihmiset ovat tehneet syntiä Adamissa. Jumala oli laittanut kantaisämme edustamaan koko ihmiskuntaa. Kun hän teki synnin, silloin me kaikki teimme synnin ja jouduimme synnin alaisuuteen. Siksi myös kuolema on tullut

meidän osaksemme. Se tapahtui jo ihmiskunnan kantaisässä. Me kuolimme hänessä, koska hänessä teimme syntiä Jumalaa vastaan.

Georg Stöckhardt kirjoittaa kommentaarissaan seuraavat karmeat, mutta todet lauseet:

Kuolema pani ensiksi jalkansa maailmaan Aadamin kuoleman myötä ja tunkeutui sitten kaikkiin Aadamin lapsiin saaden heidät kaikki valtaansa. Kuolema seuraa mukana ihmiskunnan lisääntyessä. Kaikki ihmiset ovat sikiämisestä ja syntymästä lähtien kuoleman alaisia. Jokainen Aadamin jälkeläinen, joka syntyy maailmaan, tuo muassaan maailmaan kuolevaisen, heikon, raihnaisten ruumiinsa. Koko elämä ruumiissa on kulkua kuolemaan, ja kun ihminen on elänyt elämänsä loppuun, hän kuolee ja kaatuu kuin ruohon kukka ja tulee maaksi, tomuksi ja tuhkakksi, ja hänen täytyy, ellei muuta tapahdu, kuolla ja kokea ikuinen turmelus.” (s. 216)

Siksi Efesolaiskirjeessä sanotaan näin:

Ja Jumala on eläviksi tehnyt teidät, jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja synteihinne, joissa te ennen vaelsitte tämän maailman menon mukaan, ilmapallan hallitsijan, sen hengen hallitsijan, mukaan, joka nyt tekee työtään tottelemattomuuden lapsissa, joiden joukossa mekin kaikki ennen vaelsimme lihamme himoissa, noudattaen lihan ja ajatusten mielitekoja, ja olimme luonnostamme vihan lapsia niin kuin muutkin. (Ef 2)

Synteihin ei siis kuolla vasta sitten, kun itse niitä tekee. Jokainen ihmiskuntaan syntyvä ihminen on ainakin hengellisessä mielessä niiden vallassa ja kuollut jo pelkästään syntymänsä perusteella.

Lain ja synnin suhteesta

Olihan synty maailmassa ennen lain antamistakin, mutta missä lakia ei ole, siellä ei synneistä pidetä kirjaa. Kuolema kuitenkin hallitsi Aadamista Moosekseen asti kaikkia, myös niitä, jotka eivät Aadamin tavoin syyllistyneet rikkomukseen. Aadam oli esikuva siitä, joka oli tuleva. (Room. 5:13–14)

Paavalin mukaan Jumala ei pitänyt kirjaa synneistä, joita ihmiset tekivät ennen kuin hänen lakinsa oli annettu maailmalle Mooseksen kautta. Ennen Moosesta ei nimittäin ollut vielä olemassa selväsanaista jumalallista käskyä: ”Älä pidä muita jumalia. Älä varasta. Älä tapa.” Ihmiset kyllä tiesivät heidän sydämiinsä kirjoitetun omantunnon perusteella, että tuollainen oli väärin. Se ei kuitenkaan ollut selväsanaisesti vastoin Luojan antamaa käskyä. Siksi Jumala jätti sen lukematta synniksi, jätti sen kirjaamatta.

Tästä huolimatta synty oli vaikuttamassa maailmassa jo ennen kuin Mooseksen laki teki yksittäisten ihmisten tekemät synnit ilmeisiksi, Jumalaa vastaan tehdyiksi rikkomuksiksi. Ja sen vuoksi myös kuolema on hallinnut kaikkia Aadamin jälkeen syntyneitä ihmisiä, niitäkin, jotka eivät olleet syyllistyneet samanlaiseen syntiin kuin hän, eli selvän ja selkeän Jumalan käskyn rikkomiseen.

Adam Kristuksen esikuvana

”Aadam oli esikuva siitä, joka oli tuleva.” Tämä on hyvin tärkeä lause kohdan ymmärtämisen kannalta. Paavalin ideana on seuraava: Adam oli *koko ihmiskunnan edustaja*. Kun hän lankesi syntiin, sen seurauksena koko ihmiskunta on langennut syntiin. Kun hän joutui syntinsä seurauksena kuoleman vallan alle, koko häntä seuraava ihmiskunta on joutunut kuoleman turmiovallan alle. Tässä koko ihmiskunnan edustajuudessaan Adam oli ”esikuva siitä, joka oli tuleva”. Se tarkoittaa: esikuva tulevasta Messiaasta. Missä mielessä? No siinä, että myös Messias olisi *koko ihmiskunnan edustaja*. Mitä hän tulisi tekemään, mitä hänelle tapahtuisi, se koskisi koko ihmiskuntaa. Aivan vastaavalla tavalla kuin että Adamin teko ja kohtalo koskivat koko ihmiskuntaa.

Tietenkään Adamin ja Kristuksen vastaavuus ei ole täydellinen. Vaikka Adam on Kristuksen esikuva siinä, että hän oli ja on koko ihmiskunnan edustaja, on heillä hyvin paljon eroakin. Tätä Paavali käy käsittelemään seuraavaksi:

Mutta armolahjan laita ei ole sama kuin lankeemuksen; sillä joskin yhden lankeemuksesta monet ovat kuolleet, niin paljoa enemmän on Jumalan armo ja lahja yhden ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, armon kautta ylenpalttisesti tullut monien osaksi. (Room. 5:15)

Ensimmäinen ero on heidän tekonsa seurauksissa. Adamin rikkomus toi kaikille muille ihmisille kuoleman. Ja näyttää tuoneen sen aika rutkasti. Mutta nyt Paavali sanoo, että Jeesuksen Kristuksen, Adamin lailla koko ihmiskunta Jumalan edessä edustavan ihmisen teko on paljon runsaampi! Jumalan armo ja lahja ovat tämän edustajamme kautta tulleet paljon ylenpalttisemmin ihmisten osaksi, kuin mitä kuolema ja turmelus tuli sen ensimmäisen ihmiskunnan edustajan kautta.

Huomatkaa, kuinka Jumalan armo ja lahja tuli osaksemme yhden ihmisen, Jeesuksen, armon kautta. Kun tuo ihminen armahti meitä Getsemanessa ja suostui Isänsä tahtoon, silloin Jumalankin armo tuli osaksemme. Tämä oli mahdollista siksi, että tuo yksi ihminen ei ollut pelkästään ihminen, vaan samassa persoonassa myös Jumalan Poika. Siksi hänen inhimillisessä arnessaan meille tuli myös Jumalan armo.

Eikä lahjan laita ole, niin kuin on sen, mikä tuli yhden synnintekijän kautta; sillä tuomio tuli yhdestä ihmisestä kadotukseksi, mutta armolahja tulee monesta rikkomuksesta vanhurskauttamiseksi. (Room. 5:16)

Toinen ero Adamin ja Kristuksen välillä heidän yhtäläisyydestään huolimatta on tietenkin se, että heidän tekonsa aiheutti aivan vastakkaisia asioita: Adam in teko aiheutti kaikille kuoleman ja kadotustuomion; Kristuksen ihmiskunnalle tuoma armo taas toi vanhurskauden eli sen, että rikkomukset annetaan anteeksi.

Kolmas ero liittyy Adamin ja Kristuksen teon vaikutuksen määrään:

Ja jos yhden ihmisen lankeemuksen tähden kuolema on hallinnut yhden kautta, niin paljoa enemmän ne, jotka saavat armon ja vanhurskauden lahjan runsauden, tulevat elämässä hallitsemaan yhden, Jeesuksen Kristuksen, kautta. (Room 5:17)

Ajattele, sinä joka koet itsesi kurjaksi, syntiseksi, tuomituksi ja kaiken menettäneeksi. Se on sitä Adamin perintöä, joka on tullut meidän kaikkien ihmisten osaksi. Mutta mietipä sen sijaan sitä, mitä Paavali tässä väittää: Jeesuksessa on ihmiskunnalle ilmestynyt elämä, joka on *paljon runsaampi ja voimakkaampi* kuin se kuolema ja tuomionalaisuus, joka on tullut Adamin kautta. Sinulle se on annettu omaksi kasteessasi. Siinä sinut liitettiin Kristukseen ja sinä sait omaksesi sen, mitä hän edustaa koko ihmiskunnan puolesta: vanhurskautta, elämää, armoa. Ne ovat tulleet Jumalan sanan mukaan sinun omaksesi paljon runsaammin kuin mitä kuolema ja synty maailmassa ja sinussa hallitsevat.

Kun Paavali on nyt käsitellyt Adamin ja Kristuksen eroavaisuuksia, hän palaa jälleen käsittelemään yhteneväisyyksiä. Siis sitä, millä tavalla Adam oli ”sen esikuva, joka oli tuleva”.

Meille luetaan vieras syyllisyys ja vieras vanhurskaus

Niin kuin siis yhden ainoan rikkomus tuotti kaikille ihmisille kadotustuomion, niin riittää yhden ainoan vanhurskas teko antamaan kaikille ihmisille vanhurskauden ja elämän. Niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuus teki kaikista syntisiä, niin yhden kuuliaisuus tekee kaikista vanhurskaita (Room. 5:18–19)

Ajattele: Meille luetaan vieras syyllisyys omaksi syyllisyydeksemme ja vieras vanhurskaus omaksi vanhurskaudeksemme.

Se, että sinusta on tullut syntinen ja Jumalan tuomion alainen, se ei loppupeleissä olekaan sinusta itsestäsi kiinni. Se tapahtui jo ensimmäisessä esi-isässäsi, josta sinä perit synnin ja kuoleman ja Jumalan tuomion, kun hänen kauttaan synty tuli maailmaan.

Aika masentavaa. Mutta lue pidemmälle. Aivan vastaavalla tavalla, se, että sinusta tulee jälleen vanhurskas eli Jumalalle kelpaava, se että saat jälleen elämän Jumalan yhteydessä, ei sekään ole loppujen lopuksi sinusta itsestäsi kiinni. Sekin on tapahtunut sinun ulkopuolellasi, Jeesuksessa. Hänen ansiokas tekonsa riittää antamaan Jumalalle kelpaavuuden kaikille ihmisille. Niin kuin Adamin synty teki sinustakin syntisen (ja sitten olet sitä vielä omilla synneilläsi lisännyt), niin vastaavalla tavalla Jeesuksen oikea elämä ja sen ansio tekee sinustakin Jumalalle kelpaavan.

Ja se saadaan omaksi yksinkertaisesti uskomalla, että se on totta. Luottamalla siihen, että asia on niin. Myöntymällä, että asia on totta, koska Jumalan sana niin lupaa, siitäkin huolimatta, että oma järki ja tunteet puhuisivat toista.

Ja kun tämän uskoo, silloin usko ei luo sitä todellisuutta, johon se uskoo. Ei, vaan uskova astuu valmiin pelastuksen yhteyteen, johon hän ei itse tuo mitään lisää. Se todellisuus on jo Jeesuksessa, joka edustaa koko ihmiskuntaa ja on hankkinut pelastuksen kaikille. Uskossa on kyse astumisesta valmiiseen pöytään, johon paikatkin on jo varattu, pelkästään sillä perusteella, että kuuluu ihmiskuntaan.

Miksi sitten laki?

Paavalilta on vielä selittämättä yksi asia. Jos kaikki on kiinni vain Adamin synnistä ja Kristuksen tekemästä sovitusteosta, miksi Jumalan pelastushistoria on niin monimutkainen? Miksi siinä on lisänä esimerkiksi se Mooseksen laki?

Laki tuli maailmaan sitä varten, että rikkomus tulisi suuremmaksi. Mutta missä synti on tullut suureksi, siellä on armo tullut ylenpalttiseksi (Room 5:20)

Laki ei siis muuttanut sitä, mitä ensimmäinen ihmiskunnan edustaja eli Adam oli saanut aikaan. Synti oli hänen vuokseen maailmassa ja samoin kuolema. Jotkut ajattelevat, että Jumala antoi lakinsa, jotta synnin valta vähenisi. Siis sitä varten, että kun ihmiset noudattaisivat lakia riittävän hyvin, niin välit Jumalaan korjaantuisivat ja näin tuomion alaisuus ja kuoleman valta väistyisi.

Mutta Paavalin mukaan näin ei ole, eikä koskaan ole ollut tarkoituskaan olla. Jumala antoi lakinsa pikemminkin sitä varten, että rikkomus lisääntyisi. Kun Jumalan käsky tehtiin eksplisiittisesti tiedetyksi, silloin myös piilossa ollut synti tuli ilmeiseksi ja suureksi.

Tätä Jumala tarvitsi siksi, että ihmiset tajuaisivat lankeemuksensa vakavuuden. Vain silloin he voisivat ottaa vastaan Jumalan syntiongelman Pojassaan kehittämän ratkaisun.

Tätä tarkoittaa: ”Missä synti on tullut suureksi, siellä on armo tullut ylenpalttiseksi.” Jumalaa ei estä se, miten suurta synti on. Hänen armonsa voi aina olla vielä suurempaa. Pääasia on, että ihminen tulee tietoiseksi tarpeestaan saada pelastus Kristuksen kautta. Ilman sitä hän kuvittelee pärjäävänsä Jumalaa koskevissa asioissa itse: joko ostamalla Jumalalle kelpaavuuden omalla pätevyydellään henkisissä asioissa. Tai sitten todistamalla itselleen ja muille, ettei Jumalaa edes ole tai että hänestä ei ainakaan tarvitse välittää.

Jotta tällainen kävisi mahdottomaksi, on Jumala antanut lakinsa. Sitä vasten syntiset ihmiset hakkaavat päätään ja pilaavat elämänsä ja tulevat syyllisiksi. Jumalan tarkoitus on antaa synnin kasvaa niin suureksi, että ihmisestä tulee armoa tarvitseva.

Joku voi sanoa, että tällainen ratkaisu on turhan radikaali. Se antaa synnille liikaa tilaa.

Paavalin mukaan asia ei ole niin:

Niin kuin synti on hallinnut ja vienyt kuolemaan, niin on armo hallitseva ja johtava ikuiseen elämään, koska Herramme Jeesus Kristus on lahjoittanut meille vanhurskauden (Room. 5:21)

Jumalan suunnitelma saa lopulta aikaan sen, että synnin valta loppuu totaalisesti ja pelkkä armo hallitsee ja vie meidät ikuiseen elämään. Se perustuu, ei lakiin ja sen yrityksiin kumota Adamissa osaksemme tullut tottelemattomuus, vaan Jeesuksen Kristukseen, jonka ristinkuolemassa ihmiskuntaa hallitsemaan tullut synti on kumottu ja voitettu ja tilalle on tullut autuus.